

Minimální preventivní program

školní rok 2019/2020

Obsah

Úvod.....	3
Charakteristika školy.....	3
Analýza současného stavu.....	3
Spolupráce mezi zaměstnanci.....	4
Spolupráce mezi pedagogy a rodiči.....	4
Cíle minimálního preventivního programu.....	6
Témata prevence.....	7
Naše programy.....	11
Logopedická prevence a logopedická depistáž v MŠ.....	13
Vyhodnocování programu.....	14

Úvod

Minimální preventivní program vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který se jmenuje „S Lentilkou za poznání světa“. Vymezuje pravidla, která mají děti dodržovat při pohybu ve třídě a v chování k druhým lidem, obzvláště k dětem v MŠ. Dále se zabývá tématy směřujícími k etice a etiketě. Nedílnou součástí je osvojování si kultury a kulturních vzorců. Ve školním vzdělávacím programu se také klade důraz na přírodovědnou gramotnost. V rámci této gramotnosti se mateřská škola (dále jen MŠ) zapojuje do programu Recyklohraní aneb uklidme si svět. Naše MŠ je zapojena do programu Odpovědná škola, který mimo jiné seznamuje děti s pojmem společenská zodpovědnost.

Charakteristika školy

Lentilka - firemní mateřská škola JmK, která slouží pro děti zaměstnanců Jihomoravského kraje zařazeným do Krajského úřadu JmK, příspěvkové organizace JmK, Krajského ředitelství policie JmK, Hasičského záchranného sboru JmK, Ústavního soudu České republiky. Lentilka se nachází v centru města Brna. MŠ má dvě pracoviště, na Žerotínově náměstí 1, na ulici Kounicova 16. MŠ se věnuje dětem zpravidla od 2,5 let do 7 let. MŠ obsahuje pět tříd a všechny jsou heteronomní. Celková kapacita je 106 dětí.

Analýza současného stavu

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník ŠPC, logoped, ...).

➤ Co se nám daří

- dobrá spolupráce mezi zaměstnanci
- tradice akcí, akce pořádané pro rodiče s dětmi a další veřejnost
- recyklace ve spolupráci s rodiči

- preventivní programy, a to nejen pro děti v Lentilce, ale i programy poskytované dalším mateřským školám

➤ **Co se nám nedaří**

- malá informovanost drogové problematiky, MŠ se nachází v centru Brna, setkáváme se při vycházkách s lahvemi od alkoholu nebo injekčními stříkačkami. Naším cílem je děti seznámit, jak se zachovat, když něco takového najdeme.

Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní postoje a názory)
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada mezioborové týmové spolupráce (mezi pedagogy a odborníky)
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

Spolupráce mezi zaměstnanci

Jelikož naše MŠ má dvě pracoviště na různých budovách, je potřeba fungující komunikace. Také mezi učitelkami a vedoucí MŠ je potřeba si předávat informace, dále na tyto informace navazovat.

Každé dítě má svou diagnostiku, kde se pozorují pokroky, ale také výkyvy v chování dětí. Učitelky vzájemně spolupracují, přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí. Pedagogové jsou pravidelně vzdělávání formou školení a také mají přístupnou odbornou literaturu a odborné časopisy.

Důležitou součástí je také zapojení do výchovně vzdělávacího procesu naše paní provozní. Provozní jsou dennodenně v kontaktu s dětmi, a proto i ony dětem připomínají, jak se chovat u stolu s jídlem, uklízet nepořádek nebo jak si skládat věci do skříňky. Dle potřeby jsou také součástí pedagogických a výjezdních porad.

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při vyzvedávání dětí. K běžné komunikaci se nejčastěji používá e-mail či telefon. Rodiče dostávají všechny informace prostřednictvím emailové adresy a také vyvěšením na nástěnku v šatně nebo u vstupu do MŠ. V případech, kdy chce rodič konzultovat cokoli s učitelem, je nutná domluva předem.

Rodiče mohou další aktuality, či fotky z akcí sledovat na webu MŠ Lentilka (<http://lentilka.luzanky.cz/>). Dále MŠ v průběhu roku pořádá akce, kde jsou rodiče důležitou součástí.

Cíle minimálního preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- Budou znát a dodržovat dohodnutá pravidla.
- Budou se cítit spokojeně a bezpečně.
- Neubližují ostatním dětem slovně ani fyzicky.
- Budou rozlišovat, které chování je vhodné a které naopak není.
- Budou vědět, že o věcech je třeba mluvit a budou schopni popisovat svoje pocity.
- Seznámit se s pravidly společenského chování.
- Získat povědomí o lidových tradicích.
- Udržovat své okolní prostředí v pořádku, neničit vybavení ani budovy školy (vandalismus).
- Uvědomit si, co nám příroda dává a co od nás potřebuje.
- Rozvíjet u dětí vlastnosti, které ovlivňují reakci při chování v určitých situacích. (paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, vnímání nebezpečí...).

Krátkodobé cíle:

- Stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince.
- Organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem.
- Rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky.
- Pravidelné rozhovory učitelů za účelem stálého a včasného monitorování klimatu třídy, zjišťování problému k řešení.
- Dalšího vzdělávání pedagogických zaměstnankyň.

Témata prevence

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší organizace představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

1. zdravý životní styl, ekologie,
2. prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů,
3. prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
4. prevence sexuálního zneužívání a týrání,
5. prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost,
6. prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence.

1. Zdravý životní styl, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, vegetariánství...atd.
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC)
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc

Ukazatele úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života
- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Předcházení projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu není cíleně zahrnuto v programu. Při ojedinělých situacích, kdy se děti s touto problematikou setkají, při docházce dítěte např.

tmavé barvy pleti do MŠ, jsou tato témata s dětmi probírána a více se zaměřují na klidné klima školy.

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- pěstovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- posilovat hodnotu vzdělání
- zajistit bezpečnost dětí na skrytých místech školy
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Ukazatele úspěchu:

- mezi dětmi nebují šikana
- děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní,
- děti mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol.akce, výlety atd..)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- děti zajímá multikulturní společnost a postoje – např.: jak se žije v Africe, Japonsku, Grónsku (rasismus, xenofobie...)
- děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod ped. vedením najít řešení

3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Vzhledem k lokalitě mateřské školy, v centru města Brna, se děti setkávají při vycházkách či cestě do školy a ze školy s osobami v podnapilém stavu, s láhvemi od alkoholu přímo před vstupem do MŠ, s injekčními stříkačkami v parcích apod.

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)
- oddálit první kontakt s návykovými látkami – spolupráce s rodiči
- podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat děti k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

Ukazatele úspěchu:

- děti znají rizika užívání drog, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček ...)
- děti mají představu o tom co je droga - co vše je drogou, co způsobuje a proč ji lidé berou (hlavně cigarety a alkohol), závislost – zdravá x nezdravá
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci dětí, vycházející z každodenních činností, jejich nápadů a potřeb
- děti mají zájem o pravidelné činnosti mimo školu (kroužky, sport...)
- škola (za spoluúčasti rodičů) pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity...
- děti jsou informovány a vědí na koho se v případě potíží obrátit - jak se chovat

4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Oblast, která je cíleně zapojena do programu pouze při setkání s konkrétními případy a nutnou prevencí z viditelných důvodů.

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...
- předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví - funkce, porod...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sex. vydírání, pornografie...
- podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům – přátelství

Ukazatele úspěchu:

- děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem - nestydí se za ně...
- děti dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- děti dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- děti budují dlouhodobé vztahy postavené na partnerství a přátelství
- děti mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství

5. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost**Cíle:**

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- děti si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- děti vědí na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy
- děti mají důvěru v učitelky

6. Prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání vir. drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání vir. drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)
- diskuze s rodiči, menší poskytování tabletů, mob. telefonů dětem při cestě do MŠ a z MŠ

Ukazatele úspěchu:

- děti znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- děti si jsou vědomi pravidel pro užívání vir. drog a znají následky jejich porušování, nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

Naše programy

Recyklohraní aneb uklidme si svět

Recyklohraní je školní recyklační program **pod záštitou MŠMT České republiky**, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení. Záměrem je také podpořit environmentální výchovu. (<http://www.recyklohrani.cz/>)

V MŠ jsou speciální koše na tříděný odpad a boxy, které jsou určeny pro baterie a drobné elektrospotřebiče. Děti, ale i jejich rodiče se učí, že baterie do koše nepatří. Papír a plasty se třídí i ve třídách. Učitelky spolu s dětmi tyto koše vynášejí ke kontejnerům, které jsou rozmístěny po městě. Děti se učí, do kterého kontejneru co patří.

Cíle:

- Prohloubit znalosti dětí v oblasti třídění a recyklace odpadů.
- Umožnit dětem osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.
- Orientace v barvách kontejneru a co do nich patří.
- Uvědomit si proč se třídí odpad.

Odpovědná škola

Projekt Odpovědná škola je inovativní v tom, že učí školy komplexnímu pohledu na společenskou odpovědnost. Nenásilnou formou dětem a studentům ukazuje, co mohou všechno ovlivnit a co může pro druhé znamenat jejich zájem. Proto je dobré seznamovat s pojmem společenská odpovědnost. Všechny vzdělávací stupně inspirovat k odpovědnému chování, podpora vědy a výzkumu v rámci společenské odpovědnosti vše završuje. Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí. (<http://www.odpovednaskola.cz/>)

Cíle:

- Zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti.
- Dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické.

Výukový program požární prevence s Lentilkou

Naše MŠ organizuje preventivní program, který nabízí dalším školám. Program ukazuje dětem, že strach z hasičů a ohně je zbytečný. Naše děti spolu s instruktorkami předvedou, jak postupovat v krizových situacích. Ostatní si jednotlivé postupy samy vyzkouší.

Za použití maximálně názorných pomůcek (zásahový oblek, přilba, hadice, proudnice, rozdělovače Junior...) předvedou malí hasiči spolu s instruktorkou, jak

postupovat v krizových situacích. Děti ve školách si jednotlivé postupy vždy samy vyzkouší. Popovídají si o „dobrém“ a „zlém“ ohni a nebezpečné hře se zápalkami. V krátkém sehraném příběhu se děti dozví, jak správně zavolat pomoc, jak probíhá zásah hasičů, nebo jak bezpečně opustit hořící dům. V závěru si děti samy vyzkouší práci s hadicí, proudnicí, vysílačkou, zásahový oblek a přilbu.

Cíle

- Děti budou vědět, kdo jsou hasiči a co je jejich práce.
- Uvědomí si nebezpečí, se kterým se mohou setkat.
- Získají povědomí o tom, jak se před nebezpečím chránit nebo se mu vyhnout.
- Děti se naučí, jak správně nahlásit požár.
- Budou vědět, co je požární hlásič, varovný signál a co mají dělat, když ho uslyší.

Logopedická prevence a logopedická depistáž v MŠ

Pro podporu všestranného rozvoje dětí v předškolním vzdělávání je do ŠVP zařazena logopedická prevence a logopedická depistáž. Logopedická prevence spočívá ve včasném předcházení poruch řeči a všech částí sdělovacího projevu. Rozlišována je primární, sekundární a terciární logopedická prevence.

Úkolem **primární logopedické prevence** je pozitivně ovlivňovat vývoj řeči, správné mluvy a komunikačních návyků. **Sekundární logopedická prevence** se netýká všech dětí, ale pouze těch, které spadají do tzv. rizikové skupiny a jsou ohroženy možností narušeného vývoje řeči. **Terciární logopedická prevence** je směřována k dětem, u kterých se narušená komunikační schopnost již projevila.

Odborně prováděné logopedické činnosti mají nejenom charakter terapeutický, ale i výchovně vzdělávací. Předcházejí negativním důsledkům narušené komunikační schopnosti v osobnostním rozvoji dětí a snaží se zamezit opakování nebo zhoršování komunikačních potíží.

Logopedická depistáž

Její úkolem je vyhledávání dětí, u kterých se narušená komunikační schopnost už projevila nebo jsou tyto děti vystaveny nežádoucím vlivům např. nesprávný řečový vzor v rodině nebo z různých zdravotních důvodů. Tyto děti budou na základě písemné logopedické zprávy z depistáže odesláni k individuální logopedické péči u externího logopeda. K této depistáži je potřeba ze zákona souhlas zákonných zástupců. Vyšetřující logoped je vázán diskretností a mlčenlivostí, citlivé údaje a skutečnosti tak budou zachovány v bezpečí před třetími osobami.

Logopedická depistáž je prováděna 1x ročně během 1. pololetí průběžně ve všech třídách MŠ.

Vyhodnocování programu

Vzhledem k tomu, že všechny cíle jsou součástí ŠVP, je Minimální preventivní program vyhodnocován spolu s ním na konci každého školního roku. Podle potřeby je upravován a doplňován.

Platnost programu od 2. 9. 2019